

Beantwoording vragen van de raad

Gesteld op	9 oktober 2023
Beantwoord op	25 oktober 2023
Partij	D66
Onderwerp	Toegankelijke stembureaus in West Betuwe op 22 november 2023

Op 22 november 2023 vinden de Tweede Kamerverkiezingen plaats. Het gaat daarbij om 13 miljoen mensen, 50.000 vrijwilligers, 9.000 stembureaus en 350 gemeenten, die de organiserende partij zijn. Het is dus met stip het allergrootste event dat in Nederland plaatsheeft, aldus verantwoordelijk minister Hugo de Jonge.

Uit een steekproef van Ongehinderd blijkt dat bijna 80 procent van de aangewezen stemlokalen niet goed toegankelijk is voor mindervaliden. Ook werd duidelijk dat gemeenten zich nog voornamelijk richten op stemmers met een motorische handicap. Toegankelijkheidseisen voor personen met bijvoorbeeld een zintuiglijke handicap zijn er weinig. Zie ook: 80 procent stemlokalen niet goed toegankelijk (gemeente.nu) NB: Ongehinderd is een maatschappelijk gedreven onderneming die zich inzet voor een toegankelijker Nederland.

Om het zoveel mogelijk zelfstandig stemmen voor iedere stemgerechtigde mogelijk te maken is het belangrijk dat, naast dat stembureaus rolstoeltoegankelijk zijn, de stembureaus ook

- voorzieningen hebben voor blinden en slechtzienden waaronder de aanwezigheid van een stemmal met audiobox
- voorzieningen hebben voor doven en slechthorenden (denk aan een gebarentolk)
- ondersteuning bieden aan mensen met een (licht) verstandelijke beperking
- Tot slot is het voor een aantal inwoners van belang dat (de toegang tot) het stembureau prikkelarm is (denk aan inwoners met een verstandelijke of psychische beperking)

Vraag 1

Is er 22 november 2023 minimaal 1 stembureau in onze gemeente die bovenstaande voorzieningen krijgt? Indien niet, waarom niet?

Antwoord

Stemmal

Nee, de mal is dermate duur en er is geen vraag naar geweest. Ook bij gemeenten geïnformeerd die wel een mal hadden naar het gebruik. In Hilversum is er 3 maal gebruik van gemaakt.

Doventolk

We gaan een online doventolk inzetten bij het stembureau in het gemeentehuis.

Ondersteuning verstandelijke beperking

Op grond van de Kieswet is het niet toegestaan om ondersteuning te bieden aan personen met een verstandelijke beperkingen. De beste manier voor deze stemgerechtigden is het gebruik maken van de onderhandse volmacht. Dit gaat vooral om de wilsbepaling.

Ondersteuning is wel mogelijk als er sprake is van een fysieke beperking.

Prikkelarm

Binnen de beschikbare ruimten is het vooralsnog niet mogelijk om een prikkelarme locatie in te richten.

Alle stembureauleden worden geïnstrueerd het gesprek aan te gaan met de kiezers die mogelijk ondersteuning kunnen gebruiken.

Vraag 2

Niet alle stembureaus in West Betuwe zijn rolstoeltoegankelijk. Wordt op de website van de gemeente en bij de informatie aan de inwoners die bij de stempassen zit duidelijk aangegeven welke stembureaus rolstoeltoegankelijk zijn? Indien niet, waarom niet?

Antwoord

Ja dit wordt aangegeven op de website. En dit staat ook vermeld op het huis aan huisblad wat nog wordt verspreid voor de verkiezingen.

Vraag 3

Voor blinden en slechtzienden kan gebruik gemaakt worden van een stemmal met audiobox. Is dat mogelijk bij een of meerdere stembureaus in West Betuwe? Indien niet, wat is daarvan de reden?

Antwoord

Zie beantwoording vraag 1.

Vraag 4

Op 22 november 2023 kan in elke gemeente gratis gebruik gemaakt worden van een online tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT). Zie ook: Nieuws - Gemeenten opgelet: Regel gratis online tolken voor stemlokalen (stichtinghoormij.nl)

Gaat bij een of meerdere stembureaus in West Betuwe gebruik gemaakt worden van deze service? Indien niet, wat is daarvan de reden?

Antwoord

Zie beantwoording vraag 1.

Vraag 5

Bij de laatst gehouden verkiezingen zijn op onze stembureaus gastheren en gastvrouwen ingezet als extra ondersteuning.

Worden zij op 22 november wederom ingezet? Indien niet, waarom niet? Indien wel, kan aan de aanwezigheid van gastheren en gastvrouwen extra publiciteit gegeven worden? Indien niet, waarom niet?

Antwoord

Eén van de zittende leden zal in toerbeurt ingezet worden als gast heer/vrouw.

Vraag 6

Is het mogelijk om voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023 een proefstemming te organiseren? Zo niet, waarom niet?

De gemeente Amersfoort kent 'Xtra toegankelijke stembureaus'. Zo biedt deze gemeente mensen met een beperking de mogelijkheid zoveel mogelijk zelfstandig hun stem uit te brengen. Het Xtra toegankelijk stembureau heeft onder andere voorzieningen voor mensen met een visuele of auditieve beperking. Zo is er de stemmal met soundbox aanwezig en een tolk Nederlands – Nederlandse Gebarentaal. De vrijwilligers op het stembureau hebben zelf ook een beperking. Er is een oefenlokaal aanwezig, er zijn extra brede stemhokjes en een lage stembus.

Antwoord

Dit hebben wij in eerdere edities, enkele jaren geleden, geprobeerd. Helaas is er toen geen gebruik van gemaakt. Daarnaast is de voorbereidingstijd voor de komende verkiezingen erg kort om dit goed te organiseren. Ook de beschikbare ruimte is complex i.v.m. de verbouwing van het gemeentehuis.

Vraag 7

Is het mogelijk om voor de verkiezingen van 22 november 2023 in West Betuwe minimaal 1 dergelijk stembureau in te richten?

Antwoord

Elk stembureau in onze gemeente is in basis toegankelijk met een rolstoel. Er is op ieder stembureau de mogelijkheid de stem uit te brengen in een stemhokje met een verlaagd blad.

Op het stembureau in Zorgcentrum Ravestein, zal er een gastpersoon aanwezig zijn in de hoedanigheid van een Prokkelduo, gedurende de stemming. Deze mensen hebben dagbesteding in Geldermalsen en zullen onder begeleiding van een reguliere vrijwilliger meedoen.

Vraag 8

Op de website www.hoewerkstemmen.nl wordt beeldend en in begrijpelijke taal uitleg over het stemmen voor verkiezingen gegeven en kan men het stemmen ook oefenen.

Kan in de berichtgeving naar inwoners, onder andere bij de informatie die bij de stempas gegeven wordt, deze website onder de aandacht gebracht worden? Zo niet, waarom niet?

Antwoord

Ja, er is een verwijzing naar deze website op onze website. Ook Toegankelijk West Betuwe brengt deze website onder de aandacht.